

که خوشبختانه تا ۱۲ هزار و ۵۰۰ تن هم تولید کردیم و امکان افزایش آن تا ۱۳ هزار تن هم وجود دارد.

با توجه به اینکه در سال اصلاح الگوی مصرف هستیم شما چه اقداماتی در کارخانه لیچینگ در این خصوص انجام دادید؟

حیات کاری ما واقعاً به این امر وابسته است که بتوانیم وضعیت مان را توسعه دهیم و از طریق اقدامات متعدد قیمت تمام شده مس را کاهش دهیم تا بتوانیم در دنیا رقابت کنیم. خوشبختانه با تلاشی که همه دوستان چه در هیدرومتالورژی و چه در پیرومتالورژی انجام دادند در حال رسیدن به این نقطه

هستیم. وقتی به چنین نقطه‌ای دست یافتیم، قطعاً فایده و منفعت آن به همه ما می‌رسد.

به همین خاطر برای اینکه بتوانیم هزینه‌های فرآوری را کاهش دهیم، اخیراً اقدامات مهمی انجام دادیم. به عنوان مثال قبلاً خاک باطله و کم‌عیار در معدن دپو می‌شد، در واقع هزینه‌ای برای دپو به ما تحمیل می‌شد و مجدداً جهت استحصال برای هیپ بارگیری می‌شد که هزینه دیگری را متحمل می‌شدیم.

اما اخیراً مناقصه‌ای برگزار شد و از طریق شاول‌ها و کامیون‌های کوچک‌تر، مستقیماً از معدن، عملیات استخراج خاک‌های کم‌عیار انجام شده و وارد هیپ می‌شود. این امر هزینه‌های ما را بسیار کاهش داد.

اعلام کنیم که وضعیت تولید چه خواهد شد. در عین حال اگر اکتشافات جدیدی که در توسعه معادن انجام می‌شود به خاک مورد نیاز لیچینگ برسد، این توان به اندازه کافی در مجموعه ما هست که برای تولید ۲۴ هزار تن گام بردارد و کارخانه‌اش را طراحی و آماده می‌کند. در حال حاضر کارخانه ما ظرفیت تولید ۱۲ هزار تن را دارد که به علت نبودن خاک، ۷ هزار تن تولید می‌کنیم.

کشورهای دیگر در خصوص لیچینگ چه اقداماتی کردند آیا مطالعه‌ای در این خصوص انجام شده که وضعیت ما در قبال سایرین چگونه است؟

اتفاقاً تفاوت مهمی که بین لیچینگ و پیرومتالورژی وجود دارد این است که مطالعات انجام شده نشان می‌دهد لیچینگ در دنیا خیلی جوان است. در حال حاضر حدود ۲۰ درصد مس در جهان از طریق لیچینگ تولید می‌شود.

این را هم باید متوجه باشیم که اگر بیایم کارخانه لیچینگ خیلی بزرگ طراحی کنیم و بسازیم هنر نکردیم چرا که ما الان از لیچینگ به عنوان ارزش افزوده استفاده می‌کنیم. در واقع از خاک‌هایی استفاده می‌کنیم که به درد پیرومتالورژی نمی‌خورد و جزو باطله‌های معدن محسوب می‌شود.

نکته مهم دیگر این است که کاند تولیدی از طریق لیچینگ و پیرومتالورژی تفاوتی به لحاظ کیفیت ندارند. کاندی که ما تولید می‌کنیم دارای رتبه A است و تاکنون کاند با رتبه B نداشتیم.

با شروع به کار معدن دره‌زار وضعیت تولید چگونه خواهد شد؟

الان معدن دره‌زار صرفاً برای این است که ما بتوانیم از خاک آن استفاده کنیم. وقتی به بهره‌برداری برسد ما می‌توانیم به ۱۲ هزار تن تولید اسمی کارخانه دست پیدا کنیم. معدن دره‌زار فعلاً در شرف طراحی و عقد قرارداد است. هر وقت فعالیت این معدن شروع شود ما نیز افزایش تولید را تجربه خواهیم کرد. ظرفیت تولید ما ۱۲ هزار تن است

اگر لیچینگ نبود ما نمی‌توانستیم از اسید کارخانه به نحو احسن و بهینه استفاده کنیم. در حالی که الان روزانه ۴ تانکر ۲۲ هزار تنی اسید تولیدی کارخانه را در فرآیند لیچینگ مصرف می‌کنیم

بخاری که وارد هوا شود و آسیب بزند در آن پیدا نمی‌شود. امیدوارم در آینده مسئولان تأکید و تکیه بیشتری روی این مسأله داشته باشند تا به نحو احسن از لیچینگ استفاده شود. به طوری که بتوانیم هم منابع ملی مان را حفظ کنیم و هم با صدمه‌ای کمتر برای محیط‌زیست به تولیدات مهمی دست یابیم.

مجمع مس سرچشمه فعالیت‌های مهمی برای محیط‌زیست انجام داده است و به نظر کمتر در این خصوص اطلاع‌رسانی شده و به آگاهی مردم رسیده است تا بدانند با اقدامات مهم و شبانه‌روزی همکاران گام‌های مهمی در زمینه حفظ محیط‌زیست برداشته شده است.

استفاده از اسید تولید شده در مجمع مس سرچشمه جهت استفاده در لیچینگ را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اتفاقاً یکی از مزایای مهم لیچینگ همین استفاده از اسیدهای کارخانه است. اگر لیچینگ نبود ما نمی‌توانستیم از اسید کارخانه به نحو احسن و بهینه استفاده کنیم. در حالی که الان روزانه ۴ تانکر ۲۲ هزار تنی اسید تولیدی کارخانه را در فرآیند لیچینگ مصرف می‌کنیم. این امر اهمیت فراوان لیچینگ را در کنار روش پیرومتالورژی نشان می‌دهد.

در عین حال خوشبختانه دارای کارخانه‌ای هستیم که کمترین ضایعات مسی و غیرمسی داراست. به جرأت هم می‌توان گفت بالای ۹۰ درصد قطعات و مواد مورد استفاده ما بومی هستند. در حال حاضر کمترین وابستگی را به خارج داریم. با توجه به همه این مزایا که برشمردیم اعم از حفاظت از محیط‌زیست، داشتن کمترین ضایعات، به صرفه بودن از لحاظ اقتصادی و کمترین وابستگی به خارج، به نظر باید توجه بیشتری به لیچینگ داشته باشیم.

آیا افق و چشم‌اندازی هم برای تولید در آینده دارید که قرار است به چه میزان تولید برسید؟

ببینید. ما از ذخایر معدنی هیچ خبری نداریم و در واقع بهره‌بردار هستیم. ولی این نوید را می‌دهیم که در توانایی مجموعه ما وجود دارد که بتوانیم کارخانه‌های بزرگ‌تر از این را برای معدنی که خاک آن را داشته باشند بسازیم. اما چون اطلاع دقیقی از میزان ذخایر نداریم به طور دقیق نمی‌توانیم